

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

A bajai utózával szemközti Falcione-féle ház, hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Kiadó-laptulajdonos és felelős szerkesztő:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Naptartalomnak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Városi restauráció előtt.

Zombor szab. kir. város törvényhatósága f. hó 17-én tartja tisztújító közgyűlést s a választási elv formai megbeszülése kedvéért pályázatot bocsájított ki az összes tisztviselői állásokra.

A városok életében a tisztujtásnak nagy jelentőséggel kellene bírnia, mert a választási elv legfőbb indoka abban rejlik, hogy maga a város közönsége mondjon ítéletet azok fölött, a kik hat éven át intézték a város ügyeit.

A törvények, melyek ezt az elvet meghonosították, alapjukban véve jót ezéleztak; de a végrehajtó hatalom önös érdekei odáig fejlesztették a gyakorlatban, hogy a választás nem egyéb fictionál s a közönség legkisebb mérvben sem érvényesítheti akaratát a megválasztandó tisztviselőkre nézve.

Magyarország alkotmányos élete válság előtt áll.

Egy lelkiismeretlen kormány, mely uralmát végtelen hosszra óhajtán kinyújtani, a feje tetejére állította legszentebb intézményünket.

Magyarországban egy évtized óta nem alórl-fölfelé történik a választás, hanem fölförl-lefelé.

A miniszterelnök megválasztja miniszterársait, az ősszminiszterium a birtokában lévő közhatalmat mint a féle hurkot veti a nemzet nyakába s fojtogatja addig, a míg készséges szolgaként nem hajlik meg s választ egy engedelmis többséget a parlamentnek s most nem a parlament ellenőri a kormányt, hanem a kormány a többséget, a melynek sorában nincs szabad mozgás s minden önértetes szó keserű üldöztetésben részesülhet dios példájára rendezték be visszás életüket a köztörvényhatóságok is.

A főispán, — ez a faktotum a kormány kezében, maga köré gyűjti a hűséges szolgákat, a kik nagy gon-

dot fordítanak arra, hogy a városi bizottság szelid, jámbor elemekből álljon, melynek összes feladata megéjeleniezi a főispán minden ténykedését.

Ilyen közállapotok mellett egy város tisztujtása mi érdekek bírhat magára a nagy közönségre?

Van-e módjában csak éreztetni is akaratát?
S ha ezt tehetné: van-e eszköze, mellyel keresztülvihetné?

S így mi az a tisztujtás?
Ujraval megalkotása a már régebben fölsimert s összegegyeztetett érdeksphérának tekintet nélkül a közérdekre s legfőbb figyelemmel azok maganérdelkeire, a kik fölfelé is egyéni érdekek szolgálói.

Zombor szab. kir. város közönsége az öt év előtti képviselő-választás hatása alatt összetett kézzel nézte a klikk-uralom ténykedéseit.

Ez a klikk-uralom, mely egészen arra a mintára rendeztetett be, mint a kormányzás korrumpált szelleme azt megteremté, — végtelen károkat hozott erkölcsi életünkre.

Talán az egész országban egyedül áll Zombor oly hirhede bünök elkövetésében, a melyek hallatára minden jóérezésű ember elborzad.

A spanyol inquisitóra emlékeztetnek rendőrségünk kegyetlen és vad ténykedései.

Nincs az a szent eleme a polgári szabadságnak, melyet a mi rendőrségünk ne tangált volna.

S a mi legborzasztóbb e dologban — a város feje, — a polgármester egy-egy alkalommal valóságos genialitást fejtett ki a rendőri visszaélés megvédelmzésében, s a tanács sanctionálta nem egyszer a törvénytértés legkirívóbb eseteit.

Zombor sz. kir. város közönsége az öt év előtti

választás hatása alatt tehetetlenül szemlélté mindezt élárasztva panaszaival a fenyeítő törvénytöréseket.

Nos, a lefolyt képviselő-választás megmutatta, hogy az öt év előtti mameluk-győzelem kieriőszakolt volt s hogy nagy hibát követett el az ellenzék, midőn a városi bizottságtagválasztások alkalmából nem érvényesítette erejét, melyre olyan nagy szüksége volna a védelem hiányát sinyló közönségnek.

Most már megtörtént a hiba!

A városi bizottság jelen alkatelemei nem képesek szembezállani a főispáni önkényvel és eszeágában sines ott senkinek, annál kevésbé a többségnek számon kérni a választás eszméjében mindazt a visszaélést, a melyet egyes tisztviselők elkövettek.

A városi tisztujtás tehát hű képe lesz a jelenlegi kormányrendszernek.

Változások csak annyiban lesznek, a mennyiben a főispán érdekei azokat szakségeseknek találaujda.

Egyébként — a súlyosan kompromittált tisztviselők maradnak.

Szerencsés — csak rövid ideig.

Az állami közigazgatás behozatala módot fog nyujtani a kormánynak megszabadulni azoktól a tisztviselőktől, akik kortesérdemeknek köszönik létezésüket. Azt a kormányt pedig, a mely az új kinevezéseket eszközölni fogja, — nem fogják többé Szápáry — hanem Apponyinak nevezni s ezzel sapientiát . . .

Megint választás . . .

— A kulai kaszinóban 1892. február 7-én. —

Vasárnap délután, künn a munkaszünetes idő, benn a kaszinó nagytermében szörnyű hőseget okádó nagy meidinger-kályha és e körül nevetgelve tréfáló, tarka

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

D A L O K.

Ószi szél fütül a tájon,
Áthatol vékony bundámon;
De azért nem fádom benne,
Itt a rózsám az ölembé.

Piros ajka lehellete
Míntha izzó parázs lenne;
Bogar szeme pillantása,
Csak a napsugár a mása.

Busan legel a kis csorda,
Bánatos a jó pásztora;
Busan fujja azt a notát:
Ne csalogass engem tovább.

Ha megcsaltál hűtlen leány,
Ne nézz többet már én reám;
A szerelmed nem kell nekem,
Ragyog csillag még az égen!

Ha minden álom álomnak marad,
Ha kinnak érem az életem;
A hitnek égi szent világa az,
Mitől megint csak ujra éledek.

S ha pusztá szó lesz már a »kegyelet«
S ha »híre s »dicsőség« mind elhagyatnak;
Szedemnek lányka egy tekintete,
Leszen mi sirba visz vagy éltet ad!

A katzenjammerről.*

1. A diák-katzenjammer (katzenjammer studiosus.)
Professor urak, dugják be a fülciket! Vagy legalább is igérjék meg, hogy nem hiszik el, a mit most mondok. A »katzenjammer« ezen általános elfogadott neve az iskolák falai között született. Tehát a szó szoros értelmében véve tudomány név, echt terminus technicus. A miből nem következik, hogy csak a technikusok privilegiuma. Az ifjuság keble, mely mindenkor fogékony volt a szépre, jóra és nemesre, a katzen-

jammer előtt sem maradhatott zárva. A német student-világ kultiválta kiválólag ugynevezett »kneipolásain« — csakhamar azonban internationális becsüléssel örvendett. Megszületett a magyar Bukovayval egy napos s él, virágzik még javában.

Már a középiskolákban is felüti fejét, de csak szórványosan. Persze csak úgy titokban lappang, tiltott »muri« ádáz következményeképp, szimptomái a rendeseken kívül az elmaradhatlan »szekundák«.

A maturának tárgyai közé akár a katzenjammer philosophiáját is fel lehetne venni. A legbrilliansabb feleletek e tudomány-szakkból kerülőnek ki.

Az egyetemen! Ah, — itt már nem ritka, nem ismeretlen vendég a katzenjammer. Otthonos házi barát, mely befészkelte magát az urfi garcon-czellájába s lassanként érvényesíteni kezdi befolyását minden téren, végül úgy elhatalmasodik, hogy a diák észrevétlenül szélesyeihez méri életrendjét. Későn kell, előadásra nem jár, étvágy nélkül ebédel; kezd pedánsá válni, garderobéját kimustrálja, a némelig különbözött ruhadarabokat (a sarkon ácsorgó hardar közvetítésével) biztonságba helyezi, fényüzési czikkeket, aranyat ezüstöt maga körül meg nem tűr, még szunynyozó »jobb természet« is felébred — lám, mily buzgóan tanulmányozza a változót, hogy bele melyed a kölcsönismébe s mily áhitattal lapozgatja a 32 levelű bibliát!

S ott elérkezett a studium, mikor a katzenjammer studiosus a maga teljességében érvényesül, szinte elválaszthatlanul összeforr a studiosus fogalommal, ennek második természetévé válik. Ő lesz a diák úr sorsa s a studiosus mit tegyen — bele nyugszik sorsába. De nem is igen lehet panasza ellene. Hiszen mily érdekes, halvány színt kölcsönöz az arcznak s a járást mily sikkesen lassuvá teszi. Táplálja azt az elegans »mivel sem törődést«, mely a valódi »race«-nak specialitása s mely nélkül dandy nem képzeltető. Kedveli a korzót és a főváros ködös, füstös levegőjét. Ki nem állhatja a falut és a piros, egészséges színt lenéz. Vakációban rendszeres hűtlenné lesz a haza utazó aldozathoz — a legközelebbi felvételéig.

— Ejnye, fiam, de megsoványodtál azon a Pesten, milyen rossz színbén vagy! — fogadta a gondos anya a hazatérő fiút.

— Hja, anyuskám, a sok vizsma! — mondja a jogonez (meg a sok katzenjammer). Azonban ezt már csak így gondolja hozzá.

2. A hivatalos katzenjammer (katzenjammer publicus vagy politikus.)

Egy marczona, zsémbeskedő úr. A közélet férfiba kapaszkodik. A papák különlegessége. Tartózkodási helye a családi lak, még közelebről a dohány füstös dolgozó szoba. Kirváncsiak tolettettje? Nos megmondom: hálóköntös, komótsapka és papucs járja.

Csupa rekentéria! Nem hiszik? Kérdezzék meg a mamákat! A különben jámbor családot egész valójából kiforgatja. Idegessé teszi, elégtelenséget, bosszúságot plántál szelid lelkébe — s képzelték a hallatlan merészseget, olykor még a papucs-kormány ellen is lázadást tervez.

Hatása alatt a »papa« zsarnoka lesz az egész háznak. Nem tűri, ha valaki csikorgós cipőben megy végig a folyosón. Minden zúgban »léghuzatot« vél érezni, szobáról szobára köböröl, csapkodja az ajtókat, ablakokat. Fitymálja a különben pompás ebédet, olykor nem is eszik belőle és szerencse ha pusztitást nem visz végbe a porcellán készletben. A délutáni lapot őrésnek találja, a máskor oly kedves pipát földhöz csapja, ha első pillanatra nem szelid; »összeszid« mindent és mindenkit tráfikot, politikát, Tisza Kálmánt és eselédseget — s azt se, tudja voltaképp, hogy miért?

Óh, istentelen katzenjammer . . .
A szabadelvűpart tegnapi vacsoráján toasztozott — dühös ellenzékévé várszította. A féléves házasság össze veszekíti. S az állatvédő egyesület tagjával megkerbecsoltatja a ház kedvencez mopsziljat.

Borzasztó, a miket mivel. Szerencsés, hogy csak egy napig tart, este felé már pusztul a házból, hogy ujra visszatérjen a legközelebbi bankett, partestély, jubileum sat. sat. után.

Tessék egypár kép.
Véget ért az ujnecozás. A sorozó bizottság a fűszolgabíróval mulat. Muzikaszó egész éjjel. Virágos kedvében a gazda. Össze eszokolja legutolsó irnokát is:

— Milyen ember! Meg kellene aranyozni a kezét! Kutya legyek, ha nem kandidálom a legelső jegyző választásnál. Igyek barátom! . . .

Másmá?
Még se kész az adókievetési táblázat? Országra szóló buta ság! Hát minek ul itt? Mért húzza a fizetését? Még ma irok az alispánnak, tustént elcsapatom,

* Rézlet a »soproni irodalmi és művészeti kör« egyik farasagi estéjén tartott hasonló című felolvasásából.

esoporozatok, főn a padlás körül a b. e. kortesvilág-
ból fennmaradt bárányfelhők, zsbongó kedélyhangulat,
— ez volt a helyzet szignaturája, mikor az elnök a pó-
diúma lépett és a t. közgyűlést megnyitotta.

A zsbongás elnémult, a kálháa környéke megtisztult és azok a bárányfelhők nagyobb hullámmással usz-
káltak fönt a plafond alatt. Jaj, ha hirtelenében ki ta-
lálnak hűlni és egy hatalmas zápporal köszöntenek a
nyakunk közé! Jó lesz idejében azt a szeleőt lyukat ki-
nyitítani, hogy a felhők kissuran hassanak rajta . . .

— T. közgyűlés! Alapszabályaink értelmében a
közgyűlés határozatképességéhez legalább 20 tag jelen-
léte szükséges és minthogy itt jóval többen vagyunk, a
közgyűlés határozatképességét constatálom és azt meg-
nyitottam nyilvánítom!

Ez volt az elnöki megnyitó, a bárányfelhők tornyo-
sulni kezdtek.

— A napirend első pontja: — folytatja az elnök
— „Egy kaszinói tag kilépése.” (Halljuk, halljuk!)
Nohat iszen több tag is kilépett a mult évben, ki
elköltözött, ki meghalt; de az az egy — az az
egy! — — —

Nyissátok ki azokat a szeleőlyukakat, mert isten
ucse, baj lesz azokkal a bárányfelhőkkel, ha idejében
ki nem surranhatnak.

— És bejelentette-e indokolta-e, irásbelileg az a
tag kilépését, és ha indokolta: mivel? hangzik a t.
közgyűlés egy tagjának ajkairól az interpelláció.

Hogy ki az a tag, senkinek sem jutott eszébe kér-
dezni; minek is? Hiszen mindenki tudta, ott uszkált a
neve a bárányfellegekben.

— Igenis bejelentette irásbelileg és indokolta is ki-
lépését — szót az elnöki válasz, — de ezt soha se
szokták a közgyűlés elé terjeszteni. Egyébként ha ki-
vánja a t. közgyűlés, fel fog olvastatni.

— Kivánjuk, kivánjuk!

Különbön az elnök urnak igaza volt. A tagok kilé-
pésének indokolása nem tartozik a közgyűlés elé; de
hát akkor minek tüzte ki a közgyűlés napirendjében
első tárgyat azon egy tag kilépését? — Mert hiszen a
saját beismerése szerint nemcsak egy tag lépett ki a
kaszinóból az elmúlt évben, hanem elköltözött vagy
5—6 és meg is halt 2 és azoknak nem volt hely a
napirenden, ezek emlékének egy árva szó a jegyző-
könyvben. —

— Az indokolás tehát föl fog olvastatni — hang-
zik az elnöki enunciació, mire a felhők hullámmása is
lecsendesült.

„S a néma lége nem vegyül csak legkisebbke jaj,
csak a tömegnek ajkain egy elnyomott sóhaj.”

Hát igaz volna ez? —

Rác György ur csakhamar megfelelt rá. Nem hi-
szí, — ugymond — hogy a választások utóze nyilatkoznék
meg a napirenden levő ügyben, nem is kutatja az in-
dokait, csak azt tudja, hogy a tagságna ajánlott Cséber
János egy minden tekintetben kifogástalan jellemű, min-
denki által méltán kiérdemelte azt a közbecsület, mely-
ben minden oldalról részesül; az ajánló Wighart Éde
pedig 28 éve tagja ezen egyesületnek és ezen idő alatt
majdnem nélkülözhetlenül tette magát egyetli életünk-
nek. Kéri tehát a közgyűlést, keresen módot rá, hogy

Vagy például.

Ugy-e cziczám, nem iszik sokat ama banketen, hamar haza
jön? No, igére meg, és csókolom érte — esedezik távozó ura-
nak a takaros kis menyecske.

Ne féljen, aranyom, repülök haza, keveset iszom, jól fo-
gom magamat viselni. Ha másképp lesz, megverhet holnap, Pá,
edeseim, . . .

Puszi-puszi. Aztán elmegy.

Másnap?

Csúnya ember. Világos reggel jött haza! Hát csak ilyen
az igéret! Szégyelje magát! Megverem, isten bizony . . . egy
. . . kettő . . . három . . . (Nyakába borul és össze vissza
csókolja.)

Elég mar no! Ki nem állhatom ezt az örökös nyalakodást.
Aludni akarok, nézz a dologod után.

S az asszonyka szemében könyök ragyognak. — Katzen-
jamer úr, nem bántja a lelkiismeret?

Még egy utolsó.

— — — Az ügyvéd ur frakkban, kicsipve. Valami
jubiláris lakomára készül. Epen az überciergerjét húzza.

A papa elmegy? Hova megy a papa? — Zajongják körül
a csemeték.

Egyenként megfelel nekik. Azt, a melyik a keztyűjét, a
klakkját odahozza, meg is csókolja. Inti őket, hogy jól legye-
nek, ne haragítsák a mamát. Igéri, hogy czukrot, csemegét hoz
nekik . . . alig tud tőlük elválni.

Másnap?

Mit hoztál papa? Kapunk-e czukrot? Jók voltak ám,
kérded meg a mamát. S bele akarunk eszimeszkedni a karjába,
kabátjába, mint a hogy mások szoktak.

— Lódlujtatok! adta kölykei, mind össze maszatozják a ru-
hámát!

A kicsikék bigyegzett ajakkal bujnák a mamához. A leg-
bátrabb megkérli:

— Mi baja van a papának, hogy ilyen haragos?

— Katzenjammere van.

— Mi az? . . .

És a többi.

Volték Pál

a csorba kiközösültek, a hiba, melyet a választmány
talán akaratlanul elkövetett, jóvátéssék.

A bárányfelhők oszladni kezdtek; de ez a sta-
dium nem sokáig tartott.

— Igenis, sajnálatra méltó ez az eset, magam is
elismerem — mondá Kern dr. ur. a kaszinó jegyzője. —
de hát ezen közgyűlés már nem segíthet, mert az alapsza-
bályok világosan intézkednek, hogy ha a választmány ha-
tározatát sértelmesnek tartja, hát főlebbehét a közgyű-
léshez.

Ezt sem az ajánlott, sem ajánlattevő nem tették.
hanem a helyett utóbbi kilépését jelenti be, minek
folytán az ügy több már nem rendezhető.

De Rác ur sem maradt adós a válaszal. Hát
ugyan kinek lenne kedve magát azon eshetőségnek ki-
tenni, hogy még egyszer megszegényítették. Ha már
a választmány, a mely a közgyűlés bizalmából itél a
tagok felvétele felett, valakit elutasít? miként keresen
akkor az elutasított jogorvoslatot ott, ahol annak választ-
mányának megint többsége van. Ismétli tehát, hogy ő a
választmányok elutasító határozatát elhamarkodásnak
készt betudni és ezért kéri a közgyűlést, hogy egyhan-
gulag megállapodásra jutni sziveskedjék az iránt, hogy
ez a sajnálatraméltó eset elsimitassék. És ezt annál na-
gyobb kéri, mert ha ez most nem történik meg, akkor
a jövőben hiába varjuk, hogy egyetünkbe, a mely utóvégre
is „Polgári olvasó-egylet” és nem uri kaszinó, a kulai
társadalom tisztos polgári eleme bekivánczozzék.

A felhők egyszerre kisorsrantak a tereből, a köz-
gyűlés egyhangulag elhatározta, hogy Wighart kilépése
nem vétetik tudomásul és Cséber a tagok sorába föl-
vétetik.

Vajjon mit érezhettek azok a választmányi tagok,
a kik a fölvetel ellen szavaztak?

De ezt most ne kutassuk. Tény az, hogy Rác ur
higgadi és tárgyilagos fellépése által fényes elégtételt
nyertek a sértett felek és velük együtt az az elv is, a
mely miatt a titkos szavazás utján elítéltek.

A zárszámadások és költséglőirányzat csakhamar
elfogadtattak és már-már azt hittük, hogy a levegő tel-
jesen megtisztult.

De azok a bárányfelhők lassanként megint vissza-
szivárogtak a gyűlésterembe.

Következett a tisztujtás. Tehát választás. — me-
gint választás, a mint az alapszabályok nem tudom há-
nyadik §-a imigyenképen parancsolja: „A restauráció-
analízis sistema bevezetve lévén.”

A tisztujtás keresztüvitelére Rác György korel-
nöknek, Eisler Miksa adótsit pedig korjegyzőnek vá-
lasztatnák.

És Rác György megint bebizonyította, hogy a ta-
pintatosságunk föltekint. Egy csapásra szétvágta a gor-
diusi csomót, a melyet sokan azokban a fellegekben
vétek felfedezni.

Megválasztattak újra egyhangulag: Mezey Zsigmond
kir. közgyűlés elnöké. Besseney Kálmán kir. adótár-
nok alelnöké. Zwipp Ferenc pénztárnokká és Potza
Ferenc tanító könyvtárnokká. Csak az irástudó, proto-
columvezetőnél akadt meg kissé a választás. Hát ennyi
tudományos ferfú között egy sincs irástudó? — De
hogy nincs iszen ott ül már az asztalnál és ugyancsak
futkos czeruzája a papírlapon: „Eljen Eisler Miksa!”

Hanem most jön a választmány kiegészítése. Négy
választmányi tag helye van üresedésben és uram bocsá! —
egyszerre 40 név is hangzott föl a tereben a négy
helyre.

— Mit — mordul egyet Kleiner Gyula, a b. e.
takarékszövetkezet igazgatója — hát ez is olyan simán
menjen? Csak azért se! T. közgyűlés! Indítványozom,
hogy a választmányi helyekre kereskedők választas-
sanak.

Azok a felhők ott a plafond alatt kezdenek hatal-
masan orrvosulni.

— Tiszelt közgyűlés! Eddig nem vettem részt a
vitában, mert engem az nem érdekelt; — dörgé dr.
Récei, — de most már kötelességem az ellen tiltakozni,
hogy az egyletbe a kaszt-szellem becsempészessék! (Ugy
van, ugy van!)

— De t. közgyűlés, — replikáz a platrza kiugorva
Kleiner Gyula — ugy van, ahogy mondtam, (pedig még
nem mondtott semmit, csak mutatott) az egész választ-
mány csupa hivatalnok és ügyvéd; az a hivatalnok még
ide se teszi a lábát (egyet nagyot dobantott a lábával,
ezt mutatta más választmányi tag és vannak itt 20 éves
tagok, (t. i. 20 év óta tagok) tisztességes becsületes
kereskedők és megérdemlik azt a tisztséget, (Dörgő
éjzenés!)

A Gyula bácsi ugyancsak neki durálta magát, hogy
ezt az önézetes szót ki merete mondani. A Doktor ur-
nak pedig nincs egészen igaza. Ezelőtt 7—8 évvel kel-
lett volna neki a kaszt-szellem ellen tiltakoznia; ma már
elkészt vele. Mert bizony-bizony ma már igen érezhető
az a szellem kaszinóinkban. Ennek illusztrálásul szabad
legyen csak annyit felhoznom, hogy kaszinóink 8 ügy-
védtagja közül 7; 3 orvostagja közül 2; 2 lelkesít-
tagja közül 2; 20—25, kereskedő közül 4, és 7 tanító
közül egy sem, míg ellenben 15—16 hivatalnok közül
9—10 foglal helyet a választmányban.

És ha a kaszinóban „mindnyájan egyenlők va-
gyunk”, — amint azt a doktor ur oly szépen hangoz-
tatta, miért iparkodnak akkor minden ujonnan ide áthe-
lyezett hivatalnokot még mielőtt az itt megnevegedtetett
volna, a kaszinói választmányba beteszolni és ennek

árán az itt évtizedeken át lakó és a kaszinónak is oly
régóta buzgó tagjait mellőzni?

Ugy van, édes doktor ur; Kulán odáig jutottunk,
hogy nem kérdezik: kicsoda? honnan jött? mióta van
közünk? Szerzett-e a fölemelésre érdemeket? — nem,
ezek mellesleg dolgok. A födolog az, hogy mi a foglal-
kozás és etől függ „választmányképessége” is. És ezt
a gyors fölemelés, hamari lelkesedést Kula már nem
egyszer keserűden meg is bánta.

Am legyen, küzdjünk a kaszt-szellem uralma ellen,
ez igen szép és igen nemes küzdelem; de midőn ezt
tesszük, vigyázzunk, hogy magunk ne essünk annak
bűnébe.

Kleiner Gyula tehát igen hátatlan feladatra vállalko-
zott, midőn erélyesen kikelt a közgyűlés azon szándéka
ellen, hogy az üresedésbe jött választmányi helyeket
közfelkiáltás utján ismét csak a minap közénk jött ujo-
hivatalnokokkal töltsék be.

És fellépésével elérte azt, hogy a korelnök az alap-
szabályok által is előirt titkos szavazást eirendelte. Sike-
rült így azután megis egy kereskedőt és 3 ügyvédet a
választmányba juttatni.

No de ez igazságos választás volt és ebben minden-
ki szívből megnyugodott. Azok a bárányfelhők pedig ha-
marosan kisorsrantak a szeleőlökön által.

Csakhamar az indítványokra került a sor.

Gospodar ucsitel Tyószity: Miután a kaszinónak 6
szerb tagja van, egy szerb lap megrendelését indítvá-
nyozza.

Fürst Lipót izr. hitk. elnök: Miután a kaszinónak
háromszor 6 izraelita tagja van, 3 zsidó lap megrende-
lését indítványozza.

Krausz, Potza: (de csak magukban.) „Heten va-
gyunk, uram, heten! Mind a diós nemzet napszámó-
sai, egy paedagógiai lap megrendelését kérjük! De ez
az indítvány már elhangzott a szavajban, mely az által-
ános jókóvd kitörésének előhírnökéül jelentkezett.

És számos bősékek (Szédő, vigyázzon, hogy vala-
hogy ki ne felejtse ebből a szóból a „e-t”) megcsapol-
tatának és feccerunt magnum áldomás ad gl'oriam maxi-
mam concordiae.

Ad multos annos!

Zsoldos Béla.

Tekintetes Mezey Zsigmond úrnak

mint a kulai polgári olvasó egylet elnökének.

A mult hó 31. megtartott választmányi ülésen tisztelettel
alulírott Cséber János urat helybeli házirtókest és köztudomásu-
lag minden tekintetben kifogástalan és igen tisztességes egyé-
nt az egyletbe való felvétele ajánlani bátorkodtam.

Nevezett urat az egyletbe való belépésre éppen én beszé-
tem reá, mert ő hitem szerint oly becsületes jellemű, hogy bír-
mely társas egyesületben joggal helyet foglalhat, sőt örömmel
felvehet.

Azonban meglepetésemre a választmány szótöbbséggel Csé-
ber János urat visszautasította azon oknál fogva, hogy ő a pár
nap előtt lezajlott követválasztásnál a nemzeti párt jelölésére sa-
vazott, mely sajnos körülményt dr. Strasser Lajos választmányi
tag ur — nyomban a visszautasítások, — ki is emelt.

Miután tisztelettel alulírott az egyletbe felveendő egyének
értékét csupán becsületes munkásságuk, megbízhatóságuk és tisz-
teletreméltóságuk után kívánom megítélni, nem pedig a társadalmi
szellemet ösztökélő pártállásuk szerint; tehát kényszerítve
vagyok a kulai polgári olvasóegyletből, melynek 28 éven át tagja
voltam, kilépni.

Kérem tisztelettel elnök urat, hogy ezen kilépésemről a köz-
gyűlést is értesíteni sziveskedjék.

Kulán 1892 február 3.

Tisztelettel

Wighart Éde sk.

választmányi és rëndes tag.

Egy kis karczolat arról az ó-be- csei győzelemről.

Nagya van a „Bácska” az ó-becsei kerület diestelen győze-
mével és oly kijelentésre ragadtatta magát, hogy az „ellenzék po-
litikai szövívői csakis megsegényülés érértével fogadhatják győ-
löködsi politikájuk méltó jutalmát”. Az ó-becsei kerület sem ellenzék
szövívőinek nem választóinak nincs mit szégyenlenni; de az ó-becsei
kerület kormányparti győzelem legkevésbé sem lehet dicsőítő
a „Bácska”-nak. Erkösi vereség ez a kormánypárta és nem kiesiny.

Mellőzünk azt a kétségbeesett erőlködést, melyeket a választás
előtt a hivatalos apparatus a kormányparti jelölt érdekében elkövetett.
Egyszerden tényeket konstatálunk: Ugyanis a jegyzők által elfog-
dosott magyar polgárság és a minden kormányt e kerületben pár-
tolni kész zsidóság törpe minoritású satnyult volna a szerb „Zas-
tavista”-k és „Branik”-isták erős támadása nélkül.

A választások előtt Ó-Becsen megtartott szerb értekezleten
Gyorgyavits ur a szerbek egyik legtekintélyesebb birtokosa (volt
főhadnagy) a legerősebb kifejezéssel illette azon szavazatokat, a kik
netalán Popovitsra szavazni képesek. Mindenki tudja, hogy Popo-
vitsot nem szeretik a szerbek és csakis koncessiók fejében támogatják
ezelőtt, ugy most is.

Közudomásu Zavisits jegyző esete is a ki sokáig tartotta
magát állásában temérdek visszaélései és sikkasztásai deázára, mert
a szerb választók egyik követelése az volt, hogy Zavisits a hivatalban
maradhasson. Efelé nemzetiségi koncessiók néven csakis egy korrupt
rendszer kíván mandatumokhoz jutni.

Az újvidéki „Branik” kiírta, hogy kinek tulajdonítható az az
ó-becsei kormányparti győzelem.

Elismerjük, hogy igaz. Vegye tudomásul a „Bácska”. Popovits

Zsigmond még azt kikötötte, hogy mivel a vállalatból nyereség is lesz, a nyereségből kíván 12% és befektetett tőkéjének is 12%.

Tehát Zsigmond önzetlenül, hogy a kolozsvári ipart előmozdítsa, tőkéje után, melyért az állam fizet 5%-ot, kívánt 8%-ot, aztán még 12%-ot, vagyis 25%.

A bányatulajdonos beleegyezett. Az ajánlatot beadja ő, Zsigmond pártolja, mert mint kormányzári képviselőnek nagy befolyása van.

De még ezt is kikötötte. Attól a pillanattól fogva, hogy megkapta a vállalatot, átadod nekem s te leszel a vállalat üzletvezetője ingyenesen. Nyereségedélek az, a mi a percentek/kifizése után fennmarad.

De ez még nem elég! Nézi, nem volt elég az 5, 8 és 12%, neki a bánya is kellett!

Szerződésleg kikötötte, hogy ha a kormány az ajánlatot elfogadja, a bánya az ő tulajdonába megy át 200 forintért.

Kétszáz forint egy bányáért, melyből hat év alatt 1/4, millió értékű anyagot akar kibányászni!

Ez aztán önzetlenség!

A vállalatból nem lett semmi, mert Zsigmond átjásztotta — bizonyára ingyen — egy horvátországi társulatnak.

Ezt az egész dolgot való, írott szerződés bizonyítja. Tehát ilyen embert léptettek fel, s ily ember győzött egy oly jellemes s tudós emberrel szemben, minő Groisz Zsigmond!

Tisztelettel
H. J.

SZÍNHÁZ.

Szombaton f. hó 6-án „Szegény Jonathán” cz. operett ment negyedszer Timárné asszony jutalomjátékául s mégis bérletfolyamban. A szereposztás a régi volt. A jutalmazandó szerepeknek legszebb részletét Quikli mondotta el, hogy silyennek képzeli magának a vénség bacillusát. A közönség ki is tapsolta, ki is hívta érte a jutalmazottat. A ház csinosan volt betöltve. — Így jutott talán valami Timárnénak is.

Vasárnap f. hó 7-én Szigligeti Edének „A czigány” cz. népsziműve került színré. — A czimszerépet Tisztai játszotta egészen és mulattatóan. Nehéz szerepét igen jól oldotta meg, humoros és rokonzenves alakot nyújtott, a mulattató szomorú sorsú czigányt nevetetvő, de nem neveltségessé téve. Veszprémné Rózsija kitünő drámai alakítás volt. Különösen az örültség jelenetét oly megrázó hiven tudta ábrázolni, hogy a közönség igazán meg volt indulva. Szeméinek tényleg játéka, arca vonásainak jól felvett mérévsége, oly hiven tüntették vissza a kétségbeeséstől megbomlott lelkű nőt, a milyet csak a tébolydakban van alkalmunk látni. — Jutalomjátékának igazán sikerült előestéje volt ez. — Csige ezúttal játékával nem elégett ki. Láttuk őt már jobban játszani is, de énekelni is. Gyuri szerepét, Rózi kedvesét adta. — Sikerült intermezzo volt Szinainak (Márton gazda) influenzás trüsszenése, de társai aligha rossz néven nem vették tőle, mert váratlan ötlete épen a legkatasztrofális jelenetben zavarólag hathatott rájuk. — Közönség közepes számban.

Hétfőn f. hó 8-án Veszprémné úrnő jutalomjátékául Hegedűsnek „Bibor és Gyász” cz. 5 felvonásos sziműve ment. A közönség színiig töltötte meg a házat, egy hely sem maradt üresen, sőt a zenekarban is volt közönség. — Első feltektor a közönség nagy ovatióval fogadta, tapsolt és éljenzt, szép babér koszorút és csokrot nyújtottak át neki tisztelői. A gyönyör és boldogság csak úgy sugárzott arcán. Elemében volt, kitünően is játszotta Idli szerepét. Méltó társa volt Veszprém, aki Béla herceg szerepét játszotta jól átgondolva, sok érzéssel és kiváló műgondal. — Rélai mint Pál atya teljes elismerést érdemel. Halasi zseniálisan játszotta a betegeskedő, a testben és lélekben megtört II. István királyt, — kinek minden bűnét nemcsak jó játéka, de sikerült maskja is hiven tükröztette vissza. — A többi szereplők is jól illettek az összjáték keretébe.

Keddén, február hó 9-én „A Czigánybáró” cz. Schnitzer írta és Strausz zenésítette magyar tárgyú operett került színré. A czimszerépet Lorándi játszotta egészen és élvezhetően. Zsupán szerepét Tisztai játszotta, aki oly kedveltje a közönségnek, hogy dícsérete immár fölösleges. Saffit Serfőzy Etelka játszotta; róla csak ugyanazt mondhatnók. Guthi, mint Arzina igen jól énekel. Cziprát nem lehetett jobb kezébe adni, mint Szabónéba, tehát meg kellett vele elégednünk, Csigének Gábor diákja is megúti a mértéket. Az összjáték — tekintve a rövid ideit készülést — ki-elégítő. Közönség kevés.

Feles.

Irodalom.

A kézi Lexikon nyolcadik füzeté.

— Az Athenaeum Kézli Lexikona. A tudományok encyklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szerkeszté Dr. Acsády Ignéz. Nyolcadik füzet Ipest 1892. A közhatalmú vállalat új füzetét három igen szép és értekes melléklet disziti. Az első a föld félfekének színes térképe nagy kettős lapon, másik legértebb nyelvemlékünk, a Halotti Beszéd hű és két színben készült hasonmása a hozzá való magyarázatokkal. A harmadik melléklet két oldalas az összes erdélyi fejedelmi családok áttekinthető családfáját adja. A három melléklet közül tehát kettő egészen hazai tárgy s ez is mutatja a vállalat magyaros, nemzeti jellegét. A szöveg folytatás a C. betű anyagának közlését s ezuttal a Chasidj-Cseplőgép közti anyagot adja. A nagyobb cikkek közül kitünnek a Check, Chile, Chinakéreg, Chininkézintemények, Chlor s a hozzá való cikkekk, Cleoro, Gillet grofok, Clearing, Cloture, Coburg, Comenius, Combi. latak, Congressus, Consistorium, Consul, Conversio, Conversations, Lexikon, Corpus juris, Correspondenz-Bureau, Corvina, Corvin, Cromwell Olivér, Crouy, Chanel, Csaba, Csaba-ire, Csaba királyfi, Csák Máté, Csáky, Csallád, s a vele kapcsolatos cikkek, Csallóköz, Csángók, Csapdék, Császár, metszés, Csatorna, Csatornázás, Ceceemó, Csel-morva testverek, Cseh nyelv és irodalom, Csehország;

Cseléd, Csendör, Csengery Antal, Csepel sziget, Cseplőgép s sok más kisebb cikkek, melyek a tudományok minden ágát felelelik. Meunel jobban előre halad a vállalat annál inkább szembetűnik hasznavehetősége s annál inkább növekszik népszerűsége. Melegen ajánljuk minden művelt olvasónak a kitünő és nagy fényvel kiállított vállalatot, mely összesen negyven 30 krajezatos füzetből fog állani s kéthetenként 3 íves füzetekben számos melléklettel diszitive jelenik meg. Előfizetési ára 10 forintnek 3 frt, mely összeg az Athenaeum kiadóhivatalához Budapestra vagy bármely hazai könyvkereskedőhöz, koldendő.

— „Magyar Génius”, Hevesi Jozsef és Kerecz Vilmos rerek kiállított kép-s leltárlaja, minden héten egy-egy kedves meglepetés, Olvány fényes, előkelő, gazdag, hogy szinte pazarlása az irodalmi és művészi kinkeseknek, melyről igen helyesen jegyezte meg egy író társunk, hogy „szokatlan fényt hozott irodalmunkba.” Mert valóban az a fényezés, az a pazar kiállítás, melyet ennél az új vállalatnál tapasztalunk, nemesak nálunk szokatlan, de még a külföldön is föltűntést kelt. Minden egyes kép a szerkesztők jellemzőségére, buzgóására vall, s maga az egész lap tartalma oly érdekes, hogy az olvasó nem képes megválni a laptól, míg meg nem imelkedett az egész tartalommal. Egy-egy szám valóságos disz-album és a magyar irodalom magas nívauja mellett tanuskodik, hogy ilyen lap nálunk hetenként megjelenhetik. A Magyar Génius előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz Budapest VIII. Kerepesi. ut 14. sz. koldendő.

— Egyetemes regénytár. Egyé apiaza története. Irta G. Verga, Olaszról fordította Zsigány Árpád. Kiadja Singer és Wolfner könyvkereskedése Budapest Andrássy-ut 10. Egy kötet ötven krajezárért! Szépen bekötve! Hát lehetséges ez? Mi van ebből ingyen: a könyv-e vagy a kötése? — mondja Mikszáth Kálmán azon „Néhány szó”-ban, melyeket az „Egyetemes regénytár” százdik kötetéhez írta. A „regénytár” tetszős alakja, olcsósága, a tartalom és a szerző változatossága kedvelté teszik e vállalatot és azért mindenkinek ajánljuk.

1850 sz.
1891

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zanyi Károly bresztováci lakos végrehajlatának Popovits Riszta bresztováci lakos végrehajlatát szándékolja elleni 150 frt. — kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbírság) területén lévő a Bresztovácraon fekvő a bresztováci 1045 számú. tjkvben foglalt Popovits Riszta és Popovits született Bekfalacz Anna nevéen álló 55 helyrajzi 51 ö. i. számú egész ház és beltelkekre az árverést 334 frt. 50 kbrban ezenel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892 évi február hó 25-ik napján délelőtti 10 órakor Bresztovác közsg-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladotni fog.

Árverezni szándékolók tartoznak az ingatlan becs-árának 10 %-át vagyis 33 frt. 45 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű oltásmervényét átszolgálatni.

Kelt Zomborban 1891. évi december hó 2. napján.
A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Raits Lyubomir,
kir. tiszki bíró.

790 sz.
691 polg.

Hirdetmény.

A nagyonbukott Milassinovits György elleni esodőggyben érdekelte hitelezőket ezenel értesítem miszerint a tömegmondok által bemutatott vég felosztási tervet a esodőrvény 184. § a alapján jóváhagytam; továbbá hogy azt akár nálam akár pedig Lippert Ferenc gyved tömegmondoknál megtekinthetik az elleni netaláni észrevételeiket eme hirdetmény közzétételétől számított 15 nap alatt a hivatozott törvény 185 §-ához képest beadhatják. Együttal arról is értesítem, hogy netalán beadandó észrevételek feletti tárgyalásra f. é. Marcius 15-iki napjának d. e. 9. óráját tüstem ki. Zomborban, 1892 január hó 8-án.
A kir. törvényszéknel.

Jerkovits Antal
kir. törvénzi elnök-
helyettes
Mayer Károly
kir. tiszki jegyző.

Szenved Ön **köszvényben, rheumában, általános ideggyöngességben, neuralgiában, hiányos vérkeringésben, ideges gyomorgyöngességben, fejhez való congestiókban, benuulásban, álmatlanságban, derékfájdalmakban,**

hátgerincz-zavarokban

akkor kérje a tisztelet-okmánnyal megkoronázott, KÖLN-, WELSBE- és STUTTGARTBAN arany éremmel kitüntetett és Ausztria-Magyarországban es. és kir. kiz. szabadalmazott galvano-, elektro-magneticusan ható

Frottoiró-készülékéről

irt kitünő művet, mely a készülék hatásáról, alkalmazásáról és eredményéről felvilágosítást ad. A készülék ára 12 frt. A kitünő művet használati utasításokkal ingyen és portmentesen megkapható a fentelölő

Theo Biermannselectrotechnicus BÉCS, I. SCHUERSTRASSE 18. sz. a. gyárában.

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban,

Tőzsdei spekuláció.

Alólírott váltóháza a naprenden levő valutarendezés folytán tisztelettel felhívja a n. ó. közönség beces figyelmét úgy a **tőkebefektetésre**, valamint a **spekulációra**.

A bécsi tárgyalások köztudomásra jutván a tőzsdei helyzet igen kedvező, a mervadó spekuláció papírok rohamosan emelkedtek, és befektetési értékek nagymennyiségben vásároltak.

Kitünő összeköttetésem és megfelelő tökémmel fogva

tőzsdei megbízásokat

a legfontosabban és a legkulánabban eszközölhetek.

Tudakozódnak, melyek semmi transactióra nem köteleznek, ugyszinté tőzsdei megbízásoknak legszigorubb titoktartást biztosít

Lustig Miksa váltóháza

alapítatott 1885.

Budapest, Váci-körút 43. — Telefon 1335.

THE MUTUAL

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
(alapítatott 1843)

a világ legnagyobb pénzüzetete

és az életbiztosítás minden nemével foglalkozik.

Összes biztosítéki alap 1891. január 1-én:

367 1/2 millió forintnál több.

Biztosítási állomány 1891. január 1-én:

mintegy 1,595 millió forint.

Fennállása óta a társaság a kötvénytulajdonosoknak:

760 millió forintot

meghaladó összeget fizetett ki, melyből mintegy

210 millió forint

esupán nyeményekre esik.

Díjtáblázatokkal és bővebb felvilágosításokkal készségesen szolgál a

zombori ügynökség:

LÓWY TESTVÉREK ZOMBOR.

Bor-kivonat.

Egy pillanatnyi előállítás kitünő egészséges bornak, mely semmivel sem különbözik az igazi természetes bortól, ajánlom ezen törvényileg védett

különlegességemet.

Ára 2 kilónak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 frt 80 kr.

Utasítás ingyen adatik hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jótállók.

Spiritus-megtakarítás

érhető el az én fölömulhatan erőstő-essenzálammal a palikánál. Ez az italknak kellemes és jó ízt ad és csak nálam kapható. Egy kiló ára 3 frt 50 kr. (600—1000 liter) használati utasítás ingyen.

Ezen különlegességeken kívül ajánlom még különle

essenzáimmat.

Rum, Cognac, valamint liqueur gyártására, stb. fölömulhatan engedményel. Receptek ingyen adatnak, árjegyzék ingyen.

Pollák Károly Fülöp

Essenz-különlegességek gyára Prága. 11-50

Solid helyettesek kerestetnek.